

AGRU IN VICARIATUL MARAMUREȘ

Suplimentul Organului „Dumineca“.

Administrația: Biroul AGRU-lui Sighet, Piața Unirii No. 25.

Apare deodată cu „Dumineca“.

Prețul 1 Leu împreună cu „Dumineca“.

Enciclica în partea a doua arată că principiile cuprinse în enciclica leonină, fac baza fundamentală a învățături catolice asupra problemei sociale.

(Urmare.)

Idealul la care s'a gândit enciclica leonină este, ridicarea proletariului. Și acest ideal trebuie afirmat și repetat cu atât mai insistent, cu cât prescrierile lui au fost sau uitate sau neglijate și socotite cu neputință de a le împlini, pe când ele pot și trebuie să fie aduse la îndeplinire. Insași imensa mulțime a proletarilor este un argument de neînvins că bunurile pământești înmulțite atât de mult în acest secol al industrialismului, nu sunt împărțite după dreptate între diferite clase de oameni.

Cel puțin pentru viitor, noile avuții produse trebuie să se împartă într'o dreaptă proporție între cel ce a dat capitalul și între lucrător, nu pentru ca acesta să lucreze mai puțin, pentru că omul este născut pentru muncă, ci ca să-și poată crea și el un avut al lui pe care să-l administreze și să fie în stare, ca la capătul vieții sale, să poată lăsa ceva moștenire urmașilor săi.

Aceste învățături, cari au fost enunțate în mod solemn de către S. P. Leon XIII sunt reînnoite, întărite și din nou promulgate

în enciclica de față, cu acel avertisment, că dacă nu se vor lua în consecință grabnice măsuri pentru executarea acestor principii, nu va fi cu putință a păstra și a apăra ordinea socială.

Ca să se îplinească acest program, trebuie regulat salariul muncitorului. Enciclica în condițiile sociale de astăzi preferă contractul de muncă, în forma unui contract social, în loc de cel individual, însă chestiunea salariilor este o chestiune foarte complexă și trebuie privită sub toate raporturile, sub cari se prezintă. În tot cazul este o greșală a pretinde ca salariul să fie egal cu aceea ce a produs. Precum proprietatea așa și munca are două caractere, unul personal și altul social și din acest dublu caracter urmează consecințe de o importanță capitală, numai potrivit cu aceste consecințe se poate regula plata.

Cum s'a zis mai sus, plata trebuie să fie suficientă, însă fiecare membru al familiei este dator după puterile pe care le are să contribuie la susținerea familiei. Este un mare abuz, ce trebuie să înceteze numai decît, ca mamele să fie constrânse a lucra departe de domiciliu din cauza salariului prea redus a soțului. Și dacă împrejurările de față nu permit regularea salariilor în felul cum s'a arătat, dreptatea socială pretinde ca să se facă cât mai repede acele reforme, cari să asigure fiecărui muncitor un salariu suficient

La fixarea salariului trebuie luată în seamă și starea întreprinderii și al întro-

prinzătorului, nu cumva să se distrugă însăși întreprinderea. Dacă însă venitul prea mic se datorește nepăsării, incapacității ori nesocotinței față de progresele tehnice și economice, aceasta nu este o cauză dreaptă de a reduce salariul. Toți lucrătorii și stăpânii trebuie să fie ajutați de autoritatea civilă, și să fie pătrunși și uniți într-o iubire creștinească.

Salariul trebuie moderat în vederea binelui public. Statul este dator să se îngrijească ca toți cari pot și vor, să poată lucra. Aceasta posibilitate este determinată și de mărimea salariului. Inconveniente în jurul acestor considerații pun în primejdie în zilele noastre pacea și liniștea lumii întregi. Prin individualismul excesiv au dispărut acele organisme social-economice, cari timp îndelungat au contribuit în largă măsură la soluționarea multor probleme social-economice. Nimicindu-se aceste organisme, structura social-economică a țărilor a devenit atât de săracă, că nu a mai rămas decât individul și statul, acest din urmă fiind silit să ia asupra lui sarcina tuturor chestiunilor nerezolvate.

Ca să se poată restabili ordinea socială, este neapărat de lipsă să se ia în seamă acel adevăr al filosofiei sociale, că precum nu este iertat a lua din sfera de activitate a individului și a încredința comunității acela ce omul singur este în stare să o facă, așa de nedrept este a pune în mâinile unei comunități mai mari, ca ierarhic suprapusă aceea, ce o colectivitate mai mică sau inferioară este în stare să realizeze. Statul va trebui să reorganizeze cât mai multe din acele organisme social-economice întrepuse, cari pot să înlocuiască în chestiuni de ordin secundar și sunt exercitate astăzi de stat. Prin aceste organe intercalate, nu numai organul suprem ar scăpa de multe inconveniente, dar s'ar însăși în mare măsură viața social-economică, statul ar deveni mai liber și cu mai multă forță, de a constrânge elementele centrifuge, pentru scopul comun.

Societatea omenească nu se poate baza pe opozițiunea de clase, precum dreapta rânduială economică nu poate fi lăsată pe mâna concurenței libere, deci trebuie căutat un principiu mai înalt și mai nobil, care nu poate fi altul decât dreptatea și caritatea socială, la care principiu trebuie să se conformeze nu numai întreaga viață a diferitelor țări, ci și viața internațională.

Enciclica în partea treia arată rădăcina răului social și remedierea lui.

Viața economică în forma ei de astăzi nu numai că a concentrat în mâna unor indivizi la număr foarte puțini, cea mai mare parte din bogăția lumii întregi, ci a mai îngrămădit și puteri aproape nelimitate de o stăpânire despotică în mâna câtorva.

O asemenea concentrare de avuții și de putere, care este nota specifică a vieții economice de astăzi, este rezultatul natural al libertății de concurență neregulată, care lasă să trăiască numai cei mai tari, adică cei mai violenți și fără conștiință, încât putem spune că libera concurență s'a distrus pe sine însăși și că libertății economice a urmat egemonia economică, iar la dreptul nelimitat, de a câștiga prin orice mijloc, a urmat setea neînfrânată de a predomina. În raporturi internaționale din același izvor a ieșit naționalismul, sau mai bine zis, imperialismul economic și internaționalismul banului, amândouă la fel primejdioase.

(Va urma.)

Deprindere de virtute pentru membrii Agrului dela 14 Maiu până la 21 Maiu :

Rostește ceva rugăciuni și aplică indulgențe pentru acel suflet din Purgator care a avut mai mare evlavie către Preacurata Fecioară Maria.

